

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**Új rendelkezések a szabálysértési jog területén, különös tekintettel a szankciórendszer
változásaira**

Közel azóta dolgozom bírósági titkárként szabálysértési ügyszakban, mióta a 2010. évi LXXXVI. törvénnyel életbe léptetett változások alapján a jogalkotó lehetővé tette, hogy a bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértések esetén bírósági titkár is eljárhasson. Az eltelt másfél év alatt jelen jogterületre irányadó jogszabályok számos hiányossága és ellentmondásossága kiderült számomra azok alkalmazása során.

Jelenleg a szabálysértések elkövetése esetén az eljáró hatóságoknak az 1999. évi LXIX. törvényt kell alkalmaznia, régóta várt volt azonban a változás, mivel a törvény több fontos kérdést nem, vagy nem kellő részletességgel szabályoz.

Az Országgyűlés a 2011. december 23-ai ülésnapján fogadta el *a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről* szóló **2012. évi II. törvényt**, mely 2012. április 15. napján lép hatályba és a szabálysértési eljárást új alapokra helyezi, a szabálysértés miatt alkalmazható joghátrányok területén, a szankciórendszerben is lényeges változásokat vezet be.

Egyrészt új szankciót határozott meg a közérdekű munka révén, másrészt átalakította az egyes büntetések és intézkedések részletszabályait is.

Ennek okán jelen dolgozatomban a szabálysértési szankciórendszert mutatom be, kiemelve az abban 2012. április 15. napjától életbe lépő változásokat, azok pozitívumait, negatívumait.

Először azonban néhány gondolat erejéig érdemes kitérni arra, hogy mi is a szabálysértési szankció fogalma, és az a magyar jogtörténetben milyen lényeges fejlődésen, változáson ment keresztül.

A szabálysértési szankció nem más, mint

1. szabálysértés elkövetése, illetve a **tényállás-szerű magatartástanúsítása** esetén alkalmazható,

2. olyan **joghátrány**, amely személyi szabadságot korlátoz (elzárás), tevékenységre kényszerít (közérdekű munka), vagyoni érdekeket érint (pénzbüntetés, elkobzás), tevékenység gyakorlásától eltilt (járművezetéstől eltiltás, kitiltás),
3. csak az **eljárás alá vont személlyel szemben** alkalmazható, mégpedig **meghatározott törvényes eljáráskeretében**,
4. **célja** a társadalom védelme, az egyéni (speciális) és általános (generális) megelőzés (prevenció);
5. mely állami eszközökkel **kikényszeríthető**.

Történeti áttekintés

A szabálysértés, ezen belül a szankciórendszer előzményeinek vizsgálata kapcsán elmondható, hogy az 1878 előtti évtizedekben a társadalomra kisebb fokban veszélyes cselekményekről több törvény és törvénytervezet is rendelkezett, például az 1840. évi IX. törvénycikk, valamint az 1843-as büntetőjogi törvényjavaslatához csatolt „toldalék”, de ezek egyike sem nyilvánította a szabálysértési jogot sem a büntetőjog, sem a közigazgatási jog szerves részévé.

A Csemegi-kódex megalkotását követően a szabálysértési jogterület büntetőjogi kötődése erősödött. A kódex a bűncselekmények súly szerinti fokozatait illetően három kategóriát ismert: büntettet, vétséget és a kihágást.

A kihágásokkal kapcsolatos szabályozást az 1879. évi XL. törvénycikk (Kbtk.) vezette be. Büntetési nemei az elzárás és a pénzbüntetés voltak.

Pénzbüntetést és elzárást törvény, miniszteri rendelet, törvényhatósági és városi szabályrendelet egyaránt megállapíthatott, különbség csak annak mértékében volt.

Az elzárást közigazgatási hatósági fogházban, amennyiben a körülmények megengedték magánzárkában, a huszadik évüket be nem töltött személyek esetében javítóintézetben kellett végrehajtani.

Ha a kihágásra törvény, miniszteri rendelet vagy szabályrendelet csupán pénzbüntetést rendelt, az csak behajthatatlanság esetén volt átváltoztatható elzárásra, ilyenkor az elzárás tartamát az ítéletben meg kellett határozni. A törvény szabályozta a pénzbüntetés helyébe lépő elzárás átváltoztatási kulcsát. Az ítéletben elzárás mellett pénzbüntetés alkalmazására is lehetőség volt, de ezen esetben is meg kellett határozni a pénzbírság helyébe lépő elzárás tartamát behajthatatlanság esetére. A kihágási ügyekben az ítélezés a bíróság és a közigazgatási hatóság között oszlott meg.

A büntetőjog általános részét felváltotta az 1950. évi II. törvény (Btá). 1951. január 1-jei hatállyal, a Kbt. általános részét az 1950. évi 39. sz. törvényerejű rendelettel hatályon kívül helyezték.

Megszűnt a vétség kategóriája, így ekkortól a bűncselekmény már csak büntett és kihágás lehetett.

A szabálysértés intézményét azonban csak öt évvel később, az **1955. évi 17. törvényerejű rendelet** vezette be a magyar jogba. Ekkor szűnt meg a közigazgatási büntetőjog, a szabálysértések már nem bűncselekményként jelentek meg, hanem elbírálásuk átkerült a rendőrség és az államigazgatási hatóság hatáskörébe.

Miközben a szabálysértés kikerült az igazságszolgáltatás köréből, egyre több, kifejezetten kriminális jellegű cselekmény került be a szabálysértési jog különös részébe.

1960-tól a szankciórendszer része lett az elzárás.

Az 1960-as évek elejétől megindult átfogó kodifikációs munka eredményeként született meg a szabálysértésekről szóló **1968. évi I. törvény**, mely dualista rendszert vezetett be, ennek megfelelően büntetésekre és intézkedésre osztotta az alkalmazható szankciókat. A szabálysértés miatt kiszabható büntetések a pénzbírság és az elzárás voltak, míg az intézkedések körét a figyelmeztetés, elkobzás és a határozat nyilvános közzététele jelentette. ¹

---

¹ Erdődy Gyula: A pénzbírság végrehajtásának nehézségei a szabálysértési eljárásban

Az 1968. évi I. törvény elzárás szankció alkalmazását tette lehetővé közveszélyes munkakerülés, üzletszerű kéjelgés, garázdaság, verekedés, veszélyes fenyegetés, kitiltás és rendőrhatalósági felügyelet szabályainak megszegése, kényszerelvonó kezelés alóli kibúvás szabálysértések esetén. Ugyanakkor nem voltak meg benne a hatályos szabályozásra jellemző garanciák, így az elzárást az általános hatáskörű szabálysértési hatóságok szabták ki, azok ellen a fellebbezés elbírálása a szabálysértési hatóság felettes szervének hatáskörébe tartozott, a jogszabály a bírói utat, a döntés bírói felülvizsgálatát nem tette lehetővé.

Magyarország 1990. november 6-án csatlakozott és vált teljes jogú tagjává az Európai Tanácsnak. A csatlakozásunk egyik alapvető feltétele volt az „Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről” szóló, 1950. november 4-én Rómában kelt Egyezmény aláírása és ratifikálása, amelynek az 57/1992. (X. 15.) OGY határozattal tettünk eleget. A kormány a jogharmonizáció érdekében elrendelte a magyar jogrendszer teljes felülvizsgálatát. Nyilvánvalóvá vált, hogy a szabálysértési jog átfogó reformját minél előbb el kell végezni.

A legfőbb gondot az Egyezmény 6. cikkelyének, vagyis a „fair” eljárás elvének való megfelelés jelentette, amely szerint „mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű határidőn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelességei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően”. A szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény ezt a garanciális lehetőséget nem biztosította.

1997 decemberében született meg a **63/1997. (XII. 12.) AB határozat**, amely megállapította, hogy a jogalkotó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányvétséget követett el azzal, hogy az Sztv. a bírói út lehetőségét csak szűk körben nyitotta meg.

A határozat alkotmányellenessé nyilvánította a szabálysértési törvény azon rendelkezését, amely szerint kizárólag a meg nem fizetett pénzbírság átváltoztatását lehetett megtámadni a bíróság előtt. Megállapította, hogy a szabályozás nem felel meg sem a jogállamiság követelményeinek, sem

a fair eljárás elvének Az Alkotmánybíróság szerint alkotmányellenes továbbá a meg nem fizetett pénzbírság szabálysértési hatóság általi elzárásra való átváltoztatása, mert szabadságelvonás alkalmazására csak a bíróságnak van lehetősége.

Az Alkotmánybíróság a fent említett rendelkezéseket 1998. december 31-ei hatállyal semmisítette meg, egyszersmind jogalkotási kötelezettséget rótt az Országgyűlésre. A Parlament e kötelezettségének 1999. június 15-én tett eleget, amikor elfogadta a jelenleg hatályos, szabálysértésekről szóló **1999. évi LXIX. törvényt** (a továbbiakban: Sztv.). Az Sztv. 2000. március 1-jén lépett hatályba, felváltva a közel 30 évig hatályos, a szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvényt.²

A jelenleg hatályos 1999. évi LXIX tv szankciórendszerét a 2012. évi II. törvény által e körben bevezetett módosítások köré rendszerezve mutatom be.

Közös vonása a két jogszabálynak, hogy a szankciórendszere dualista, büntetésekre és intézkedésekre osztható, melyek az alábbiak:

	1999. évi LXIX. tv.	Közös	2012. évi II. tv.
büntetések		elzárás	
		pénzbírság	
			közérdekű munka
intézkedések		járművezetéstől eltiltás	
		elkobzás	
		kitiltás	
		figyelmeztetés	

Az **elzárás** büntetés szabályozásánál mindkét jogszabályban jelen vannak azok az alapvető garanciák, melyeket a szankció alkalmazhatósága tekintetében mind az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló Egyezmény, mind a hivatkozott alkotmánybírósági határozat megkívánt, így

1. Elzárást csak törvény állapíthat meg (ezt konkrétan a 2012. évi II. tv. nem mondja ki, de azzal, hogy egységes szerkezetben, törvényben szabályozza a korábbi törvényi és rendeleti

² A szabálysértési törvény átfogó felülvizsgálatának koncepciója (www.kormany.hu)

szintű szabályozással szemben a szabálysértési anyagi jogot, kimondhatjuk, hogy magáévá teszi).

2. Az csak a törvényben meghatározott szabálysértések esetén alkalmazható (különbség: a hatályos szabálysértési törvény az egyes szabálysértések után rögzíti, hogy sújtható-e elzárással, míg a 2012. évi II. törvény külön fejezetben szabályozza az elzárással is sújtható szabálysértéseket, így annak rendszere átláthatóbb).
3. elzárást csak bíróság szabhat ki és
4. csak tárgyaláson (a jogszabály lehetővé teszi, hogy a bíróság az egyszerű megítélésű ügyeket tárgyaláson kívül bírálja el, de ugyanakkor kimondja, hogy elzárást csak tárgyaláson lehet az eljárás alá vont személlyel szemben kiszabni).

Hatálybelépésekor a jogszabály csak felnőtt korú elkövetők vonatkozásában tette lehetővé az elzárás szankció alkalmazását. A szabálysértési törvényt módosító 2010. évi LXXXVI. törvény 2010. augusztus 19. hatállyal fiatalkorú elkövetők szankcionálásaként is alkalmazhatónak mondta ki az elzárást, azzal, hogy annak tartamát alacsonyabban rendelte megállapítani, 60 nap helyett 30 napban, illetve halmazat esetén 90 nap helyett 45 napban.

Az elzárás időtartama tekintetében a 2010. augusztus 19-ei módosításhoz képest a 2012. évi II. törvényben változás alapvetően nem állt be, az továbbra is felnőtt korúak esetén 60 nap, illetve halmazat esetén 90 nap, míg fiatalkorúak esetén ennek a fele, 30 nap, illetve halmazat esetén 45 nap.

A 2012. évi II. törvény az elzárás szankció tekintetében végrehajtott leglényegesebb módosításai:

1. az ismételt elkövetőkhöz kapcsolódóan új szabályokat vezet be
2. változtat az elzárással is sújtható szabálysértések tényállásain
3. új, korábban kizárólag pénzbírsággal sújtható szabálysértéseket is elzárással szankcionálhatóvá tesz
4. az előállítás és az őrizetben töltött idő a beszámítására vonatkozó szabályokat átalakítja

5. az elzárás mellett nem csak intézkedés, hanem pénzbírság kiszabását is lehetővé teszi.

Ad. 1.)

Az új szabálysértési törvény az ismételt elkövetőként szabálysértés elkövetőkkel szemben két irányban hajt végre módosításokat:

1. az elzárás felső tartama tekintetben új szabályokat hoz be,
2. azon szabálysértés esetén is lehetővé teszi elzárás kiszabását, melyet a jogszabály kizárólag pénzbírsággal sújtható szabálysértésként határoz meg.

A jogszabály értelmében ismételt elkövetőnek minősül az eljárás alá vont személy az alábbi konjunktív feltételek fennállása esetén:

- a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző 6 hónapon belül
- két ízben
- jogerősen vonták felelősségre
- szabálysértés elkövetése miatt.

A további differenciálás az ismételt elkövetők vonatkozásában ugyancsak kétirányú, attól függ, hogy

- a hat hónapon belül jogerősen elbírált szabálysértés elzárással, vagy pénzbírsággal sújtható szabálysértés volt-e, illetve
- ezt követően elzárással vagy pénzbírsággal sújtható szabálysértést követett-e el az eljárás alá vont személy.

Az ismételt szabálysértőkkel szemben rendkívül szigorú új szabályt vezet be a jogszabály, ugyanis ha az eljárás alá vont személyt a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző hat hónapon belül *elzárással is* büntethető szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb szabálysértési *elzárással is* büntethető szabálysértési ügyben a szabálysértési elzárás leghosszabb tartama kilencven nap lesz, a pénzbírság felső határára a kiszabható pénzbírság felével

emelkedik; szabálysértési *elzárással is* büntethető szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb *pénzbírsággal* büntethető szabálysértés miatt hetvenöt napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés szabható ki; *pénzbírsággal* sújtható szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb szabálysértési *elzárással is* büntethető szabálysértés miatt hetvenöt napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés szabható ki; *pénzbírsággal* sújtható szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb *pénzbírsággal* büntethető szabálysértési ügyben hatvan napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés is kiszabható vele szemben.

Az alábbi táblázatban összefoglalva a kiszabható elzárás mértéke ismételt elkövetők esetén - a fenti szempontokat figyelembe véve- az alábbiak szerint alakul:

	Elzárással is sújtható szabálysértést követ el	Pénzbírsággal sújtható szabálysértést követ el
6 hónapon belül jogerősen két ízben elzárással is sújtható szabálysértés miatt szankcionálták	90 nap	75 nap
6 hónapon belül jogerősen két ízben pénzbírsággal sújtható szabálysértés miatt szankcionálták	75 nap	60 nap

Az ismételt elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket nem lehet majd azonban alkalmazni, ha

1. az elkövetett szabálysértés miatt helyszíni bírság kiszabására került sor az eljárás alá vont személlyel szemben
2. az eljárás alá vont személy fiatalkorú
3. az eljárás alá vont személy közlekedéssel kapcsolatos, de nem kiemelt közlekedési szabálysértést követett el

4. kiemelt közlekedési szabálysértést követett ugyan el, de azt nem az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével
5. a szabálysértés elkövetési idejét megelőző 6 napon belül az utóbbi két csoportba tartozó közlekedési szabálysértés miatt (nem kiemelt, vagy kiemelt, de nem engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével járó) szabálysértés miatt jogerősen elmarasztalták.

Akit a közlekedéssel kapcsolatos egyéb, az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vontak, az újabb - a közlekedéssel kapcsolatos egyéb, engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett - szabálysértés miatt a szabálysértési hatóságnak járművezetéstől eltiltást is alkalmaznia kell majd.

Így ezen esetekben nem lesz mérlegelési lehetősége a szabálysértési hatóságnak, hogy alkalmazza-e a fenti intézkedést, azt kötelező szankcióként írja elő a törvény.

Ezzel összefüggésben szólni kell arról, hogy a jogalkotó a közlekedési szabálysértéseket két fő csoportba osztotta:

Kiemelt közlekedési szabálysértések (a törvény XXXVII. Fejezete)	Közlekedéssel kapcsolatos egyéb szabálysértések (a törvény XXVIII fejezete)
Ittas vezetés	Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése
Elsőbbség és előzés szabályainak megszegése	Közúti közlekedési igazgatási szabályok megszegése
Közúti közlekedés rendjének megzavarása	Vízi közlekedési szabályok megszegése
Engedély nélküli vezetés	Légi jármű fedélzetén elkövetett szabálysértés
Érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés	Légi közlekedés biztonságát és védelmét szolgáló szabályok megszegése
Vasúti átjárón való áthaladás szabályainak megszegése	Szmogriadó szabályainak mozgó légszennyező forrásokkal való megsértése
Megkülönböztető jelzést adó készülék felszerelésével és használatával kapcsolatos	

szabálysértés	
---------------	--

A fenti táblázatból érzékelhető, hogy a gyakran előforduló közlekedési jellegű szabálysértések közül csak a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése és a közúti közlekedési igazgatási szabályok megszegése nem fogja eredményezni a súlyosabb minősítést.

Álláspontom szerint indokolatlan a legtöbb esetben gondatlanságból előforduló közúti közlekedés rendjének megzavarása miatt a visszaesőként való elkövetésre vonatkozó szabályok alkalmazása, az a felhívott közlekedési szabálysértések közül leginkább az ittas vezetés és az elsőbbség és előzés szabályainak megszegése szabálysértések esetén indokolható.

Ad. 2.)

A visszaeső elkövetőkre vonatkozó szabályokon túlmenően a jogszabály az alábbi, jelenleg csak pénzbírsággal sújtható szabálysértések esetén teszi lehetővé az elzárás kiszabását, melyek az alábbiak:

1. Közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése
2. Jogosulatlan vadászat

Ad. 4.)

Eddig a törvény nem adott lehetőséget arra, hogy például a gyorsított bírósági eljárásban kiszabott pénzbírság összegébe beszámítható legyen a szabálysértési őrizetben töltött idő, mivel erre konkrét jogszabályi rendelkezés jelenleg nincs, csak a kialakult bírósági gyakorlat alapján rendelkeznek a bíróságok az őrizetben töltött idő beszámításról, annak érdekében, hogy ne kerüljön hátrányosabb helyzetbe az az eljárás alá vont személy, akivel szemben a bíróság a gyorsított eljárásban pénzbírságot szab ki és nem elzárást alkalmaz.

Az új szabályozás szerint azonban a törvény előírja, hogy a pénzbírság összegébe a pénzbírság alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt szabálysértési őrizet teljes idejét, valamint a pénzbírság alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt, négy órát

meghaladó tartamú előállítás tartamát be kell beszámítani, oly módon hogy annak minden megkezdett órája helyébe kettőszáz forint pénzbírság lép.

* * * * *

A **pénzbírság** kiszabása tekintetében változás lesz az, hogy a szabálysértési pénzbírság legalacsonyabb összege 3.000,- forintról 5.000,- forintra emelkedik, míg a bíróság elzárással is sújtható szabálysértés elkövetése esetén akár 300.000,- forint pénzbírságot is kiszabhat az elkövetővel szemben, az eddigi maximum 150.000,- forinthez képest.

A kiemelt közlekedési szabálysértések és a közlekedéssel kapcsolatos egyéb szabálysértések esetén a Kormány - a pénzbírság legalacsonyabb és legmagasabb mértékére vonatkozó rendelkezés keretei között - rendelettel megállapíthatja majd a pénzbírság kötelező mértékét.

A kiszabott pénzbírságot meg nem fizetés esetén 5.000,- forintként 1 napi elzárást számítva változtatja át majd a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság, a meg nem fizetett pénzbírságnak ötezerrel nem osztható részét pedig nem kell figyelembe venni.

Azonban egy nap elzárás ötezer forintként hat óra közérdekű munkával megváltható lesz, erről pedig határozatában tájékoztatnia kell a hatóságnak az elkövetőt. A közérdekű munkavégzés lehetőségét biztosító munkahelyekről az állami foglalkoztatási szerv a honlapján közzétett nyilvántartást fog vezetni.

* * * * *

Fontos újítása a törvénynek, hogy beemeli a büntetések közé a **közérdekű munkát**, melynek mértékét órákban határozza meg, minimumát hat órában, legmagasabb mértékét pedig 180 órában maximalizálva.

A fenti büntetés nem lesz alkalmazható azzal szemben, akinek a tekintetében elzárást kizáró körülmény áll fenn.³

---

³ Ha az eljárás alá vont személy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékos személy, illetve kórházi fekvőbeteg ellátásban részesülő személy, továbbá a várandósság negyedik

Amennyiben a munkavégzési kötelezettségének nem, vagy nem teljes mértékben tesz eleget az elkövető, a bíróság a fennmaradó részt 6 óránként 1 napi elzárásra változtatja át. Abban az esetben, ha a hátralévő közérdekű munka időtartama nem osztható maradéktalanul hattal, vagy a hátra levő idő kevesebb, mint 6 óra, akkor a töredék, valamint a 6 óránál rövidebb időtartamú közérdekű munka nem kerül átváltoztatásra.

A 14. életévét betöltött, de a 18. életévét még el nem érő, azaz fiatalkorú elkövetővel szemben is kiszabható lesz a közérdekű munka büntetés, amennyiben a szabálysértési határozat meghozatalakor a 16. életévét betöltötte. A fiatalkorú szabálysértőkkel kapcsolatos új szabály, hogy velük szemben pénzbírság és helyszíni bírság kiszabását is lehetővé teszi az új törvény, amennyiben annak megfizetését a fiatalkorú vállalja.

A törvény által meghatározott büntetések önállóan és egymás mellett is kiszabhatóak lesznek, azzal a kivétellel, hogy elzárás mellett nem szabható ki közérdekű munka.

* * * * *

Változás lesz a **járművezetéstől eltiltás** intézkedés szabályaiban is: jelenleg úgy rendelkezik a törvény, hogy a járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az eljárás alá vont személy vezetői engedélyét a szabálysértéssel összefüggésben visszavonták.

Az új elvek szerint amennyiben az eljárás alá vont személy a szabálysértés elkövetésekor vezetői engedéllyel (igazolvánnyal) rendelkezett, az eltiltás tartama a vezetői engedélynek (igazolványnak) a leadása napján veszi kezdetét.

Így kiküszöböli a jogalkotó azt, hogy ne ténylegesen attól az időponttól kezdődjön az eltiltás, amikor az elkövető a vezetői engedélyét leadta.

További változás, hogy akit a közúti közlekedéssel kapcsolatos egyéb szabálysértések elkövetése miatt hat hónapon belül két alkalommal már jogerősen elmarasztaltak, az újabb - a közúti

---

hónapját elérő nő, tizennegyedik életévét be nem töltött gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy fogyatékos személy, illetve aki folyamatos ápolást, felügyeletet, illetve kiszolgálást igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik.

közlekedéssel kapcsolatos egyéb, az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett - szabálysértés miatt a szabálysértési hatóságnak járművezetéstől eltiltást is alkalmazni kell; a harmadik elkövetés esetén tehát kötelező lesz a járművezetéstől eltiltás.

* * * * *

Az új szabályozás szerint az **elkobzás** intézkedés már nem csak a szabálysértés elkövetésének eszközére lesz kötelező, hanem arra a dologra is, amit eszközként kívántak használni, amit arra szántak.

Újdonság az is, hogy el kell kobozni majd azt a dolgot is, amelyre a szabálysértést elkövették, vagy amelyet a szabálysértés befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak.

Eddig ugyanis nem volt lehetősége a bíróságnak arra, hogy például a tulajdon elleni szabálysértéseknél elkobozza a fűrész, ha nem volt rá adat, hogy azt ténylegesen használta is az eljárás alá vont személy, hanem azt csak magánál tartotta. Számos esetben van továbbá rendőrségi indítvány arra, hogy a falopásoknál a kerékpárt, a kézikocsit, talicskát kobozza el a bíróság, azonban mivel ezek nem voltak a szabálysértés elkövetésének az eszközei, nem az elkövetési magatartás kifejtéséhez voltak szükségesek, csak a dolog elszállítását könnyítették meg, a törvény eddig nem adott lehetőséget az elkobzásukra.

A fenti új rendelkezések így a gyakorlatban régóta fennálló problémát oldottak meg, bővítve az elkobzás alá eső dolgok körét. Álláspontom szerint a generális és speciális prevenció céljai így fokozottabban elérhetőek, természetesen továbbra is szem előtt tartva a törvény azon rendelkezését, hogy az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az az eljárás alá vont személyre a szabálysértés súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene.

* * * * *

A **kitiltás** intézkedés alkalmazhatóságát kiterjeszti a jogalkotó arra az esetre is, ha az eljárás alá vont személy kereskedelmi tevékenységgel összefüggő szabálysértést követett el. Az e tevékenysége folytatásának megakadályozása érdekében így az elkövető kitiltható a kereskedelmi létesítményből vagy kereskedelmi tevékenység helyéül szolgáló egyéb helyszínről.

* * * * *

A **figyelmeztetés** intézkedés alkalmazása során a jogalkotó egyrészt már nem követeli meg az eljárás alá vont személy személyi körülményeinek a figyelembe vételét, a figyelmeztetés alkalmazását akkor teszi lehetővé, ha az elkövetés körülményeire tekintettel a szabálysértés csekély súlyú; másrészt meg is határozza ezen intézkedés tartalmának a jogi jellegét: a figyelmeztetéssel a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a rosszallását fejezi ki és felhívja az eljárás alá vont személyt arra, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől. Korábban a törvény ezen meghatározást nem tartalmazta.

Az intézkedések közül a figyelmeztetés mellett csak elkobzás lesz alkalmazható, az intézkedések egyéb esetekben önállóan, egymás, vagy büntetés mellett is alkalmazhatóak lesznek majd.

A büntetés kiszabása körében újdonság lesz az, hogy az eddigi szabályozáshoz képest, mely szerint - a közlekedési szabálysértéssel okozott kár kivételével - elzárás és pénzbírság alkalmazása esetén a kiszabható büntetési tétel felső határa a felére csökken, az új elvek szerint az elzárás, a pénzbírság és a közérdekű munka alkalmazása esetén nyomatékos enyhítő körülményként kell majd figyelembe venni, ha az eljárás alá vont személy a sértettnek a szabálysértéssel okozott kárt a szabálysértési hatóság határozatának vagy a bíróság első fokú határozatának meghozataláig megtérítette.

* * * * *

Szigorodik az új törvény szerint a **helyszíni bírság**⁴ összege is, amely az eddigi minimum hárromezer forint helyett már ötezertől ötvenezer forintig terjedhet; hat hónapon belül történő ismételt elkövetés esetén a kiszabható helyszíni bírság összege akár 70.000,- forint is lehet.

Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását - a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után - aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak.

---

⁴ A helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben alkalmazható joghátrány.

Amennyiben annak tárgyi feltételei adottak, úgy a helyszíni bíróságot a helyszínen is rendezni lehet majd, erre a célra a hatóság által rendszeresített elektronikus eszközön, bankkártyás fizetéssel. Ha a fenti lehetőség nem vehető igénybe, vagy az eljárás alá vont személy azzal nem él, a helyszíni bíróságot 15 napon belül kell megfizetni csekkel, vagy banki átutalással.

* * * * *

Álláspontom szerint a hatályba lépő új szabálysértési törvénynek a szabálysértések miatt kiszabható jogkövetkezményekre vonatkozó rendelkezései a gyakorlatban eddig felmerült számos problémát megoldanak; a hiányosságokat sikerült kiküszöbölni, részben a közérdekű munka, mint új büntetési nem bevezetésével, részben a korábbi fogalmak pontosításával, illetve a büntető eljárásban használt terminusok analóg alkalmazásával.

Véleményem szerint előremutató lenne, ha a jogalkotó megfontolná azt, hogy az intézkedések közé bevezesse a büntető jogban alkalmazható próbára bocsátást is.

A gyakorlatban gyakran tapasztalom azt, hogy például a fiatalkorúakkal szemben alkalmazott figyelmeztetésnek nincs kellő visszatartó ereje esetleg egy újabb szabálysértés elkövetésétől.

Talán a speciális prevenció érdekében hatásosabb lenne, ha a szabálysértés miatt a büntetés kiszabását a bíróság próbaidőre elhalasztaná, a törvényben meghatározható feltételek esetén (alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető; először követ el szabálysértést az eljárás alá vont személy, korábban még nem alkalmaztak vele szemben próbára bocsátást, stb.) és akkor szabna ki büntetést, ha a próbára bocsátottal szemben a próbaidő alatt, vagy a próbaidő előtt elkövetett szabálysértés miatt a próbaidő alatt büntetést szabnak ki, vagy intézkedést alkalmaznak.

Dr. Bartókné dr. Kerekes Krisztina

bírósági titkár